

Koor: Daar was er eens een molenaar
 Heel rijk was hij geweest
 Maar hij verspilde wat hij had
 En gaf maar feest op feest.
 Zo vloeide langzaam alles heen
 Zodat hij niets meer had.
 Een molen en een appelboom
 Was al wat hij bezat.
 Dat werkte wel op 's mans humeur
 Steeds kwader werd zijn doen
 Steeds grimmiger zijn aangezicht
 Zo zuur als een citroen.

Hij moet nu hakken zelf het hout -
 Want kopen kan hij 't niet -
 Voor 't stoken van zijn kachelkje.
 Dat zint hem helemaal niet.
 Die arme boze molenaar
 Door al zijn nijd verblind
 Herkent hij heel de duivel niet,
 Die hem om zijn vinger windt.

(Molenaar aan het hakken).

Molenaar: Is dat een leven?
 Ik houd het niet uit
 Vroeger zo rijk -
 Nu heb ik geen duit.
 Niets dan een molen
 Daarachter een boom
 Met twee - drie appels -
 Het is waarlijk te sloom.
 Nu kan ik hakken
 Voor de kachel het hout -
 Zweten en zwoegen
 En zo word ik oud. (Hakt weer).

Duivel: (In gedaante van oud mannetje).
 Ja maatje - hak maar
 En hak er altijd -
 Maar hoor je naar mij
 Dan maak ik je rijk.

Molenaar: Maak je me rijk?
 Wat moet ik dan doen?
 Ach had ik maar weer
 Die rijkdom van toen.

Duivel: 't Is niets bijzonders -
 Geef wat nu staat
 Achter je molen -
 Dan ben ik je maat.

Molenaar: Achter mijn molen?
                  Ja man! Dat is goed.

(Voor zich zelf):
                  Achter mijn molen -
                  Hoe dom die dat doet.

Duivel: Achter je molen -
                  Dat zaakje is klaar
                  ik kom het halen
                  Over drie jaar.

Koor: De molenaar gaat nu naar huis
                  Hij vindt zich zelf een ket
                  Dat is nu nog eens handelen,
                  Leer zaken doen van mij.
                  Van verre loopt zijn arme vrouw
                  Hem hijgend tegemoet
                  Zij kan 't niet harden in het huis
                  Vertrouwt de zaak niet goed

Vrouw: Ach man! Wat is gebeurd nu
                  Ik ben geheel van streek -
                  Mijn hart is aan het bonzen
                  Ik begrijp ervan geen steek.
                  't is of we nu weer rijk zijn
                  Net als in vroeger tijd
                  Nu alle kasten vol zijn
                  Met niets dan kostbaarheid.

Man: Ja ja, dat wil ik geloven
                  Jouw man is niet zo groen
                  Jouw man kan meer dan hakken -
                  Jouw man kan zaken doen -
                  Daar was er een in 't bos nu
                  Hij leek een beetje sloom -
                  Die mij wel rijk wou maken
                  Voor die oude appelboom.
                  Wat stond achter de molen
                  Dat moest ik hem afstaan.

(Vrouw maakt een verschrikte beweging).

Die boom die kan hij krijgen
Daar zit toch nooit wat aan.

Vrouw: O man! Wie had je voor je
                  De duivel --- Ons verderf -
                  Wie stond achter de molen?
                  Ons kind ---Zij veegde het erf.

Koor: Zo gaan drie jaren verder
                  Waar 't meisje zich bereidt
                  De duivel te ontmoeten
                  In een zo zware strijd.

Koor: 8   Veel bidt zij tot de hemel
En smeekt om Godes kracht
Dat zij niet zwak zal wezen
In de taak die haar nu wacht.

Haar moeder - ach! de arme
Heeft dat vertrouwen niet -
Dat 't jonge kind zo sterk maakt
En weent van veel verdriet.

(Drie jaar later).

Vrouw: Mij is zo bang - zo bange -
Vandaag drie jaar geleên
Heeft de duivel ons gevangen
Met sluwe listigheên.
Wel heb je trouw gebeden
En rein en vroom geleefd -
Maar kan daarmee bestreden
De macht die Satan heeft?

Meisje: Ach moeder - wil niet wenen
Ik trek met krijt een kring
Straks vlucht de duivel henen
Nooit breekt hij deze ring.

(Het meisje trekt met krijt een cirkel om zich heen.
De duivel komt op).

Duivel: Daar is ze! Wat is dat -
(Telkens van een andere kant probeert de duivel het
meisje te benaderen, maar wordt steeds teruggestoten.
Je hebt je gewassen. Je bent te rein
Zo kan ik je niet krijgen -
Zo wordt je niet mijn.
(Pakt woedend de vrouw beet).
Vooruit! Haal hem hier -
Ik weet het - Die man -
Verstopt in de kelder
Zo laf als het maar kan.   (Man komt bevend op).

Als jij niet zorgt dat zij daar
Geen druppel water krijgt
Dan sleep ik jouw verrader
Dat je in het helvuur hijgt.

Molenaar: O duivel laat mij los
Sleep mij niet naar de hel
Geen druppel water geef ik
Ik volg je strikt bevel.

Koor: Het meisje weent en het verdriet
Maakt weer haar handen rein
Zodat zij nu ook weder niet
Des duivels buit kan zijn.

(2^e dag. Duivel komt aangesprongen).

Duivel: Vandaag zal het lukken
Vandaag wordt ze mijn.

Vrouw: Neen duivel! Neen!
Dat zal niet zijn.
Geweend en geweend -
Ze is te rein.

Duivel: Houw af haar die handen
Die zijn te rein -
Gereinigd door tranen -
Zo wordt ze niet mijn.

Moeder: Mijn kind de handen houwen
Dat is te ongehoord.

Duivel: Pas op, 't zou je berouwen!
Dan sleep ik jou toch voort

Moeder: Ach kind! Wil mij vergeven
Ik moet doen wat hij zegt -

Meisje: O Vader! Voor uw leven
Is mij toch alles recht -

(3^e dag).

Duivel: Heb je gedaan
Wat ik heb gezegd -
Dan kan ik krijgen
Wat is mijn recht.

(De duivel kan het meisje weer niet bereiken).

Vrouw: Je hebt het verloren -
(Duivel stampst woedend weg).

Duivel: Nooit wordt ze mijn.

Vrouw: Geweend en geweend
En weer is ze rein.

O kind! Voor jou mijn schatten
Voor jou wordt al besteed.
Niets zul je ooit ontberen -
Als een prinses gekleed

Meisje: Hier kan ik niet meer blijven
Ik moet bedelen voor mijn brood
De mens met medelijden
Helpe mij nu in mijn nood.

-o-

Koor: Zo worden op haar rug
Haar armen saamgebracht
Zij loopt de ganse lange dag
En ook de nacht.

REFREIN:

Koor; Het meisje heeft geen handen
-Des mensen macht -
Niet kan ze haar handen wijden
In dienst van Godes dag,
Eens krijgt ze terug haar handen
- Door Godes kracht -

-o-

Daar komt zij bij des konings hof
Zacht schijnt de maan
Zo menig vruchtenboom belaàn
Ziet zij daar staan.

REFREIN.

-o-

Zij moet - te komen in de hof -
Door 't water gaan
Zij valt dan op haar knieën neer
En bidt God aan.

REFREIN:

-o-

Een Engel keert het water
En leidt haar voort
Een vrucht neemt zij al met haar mond
Verschuilt zich daar.

REFREIN.

-o-

Koning: (De koning komt op en telt een paar keer de peren).
Zeg tuinman - wat is dat?
Ik heb ze geteld.
Nu mist er een peer
Je hebt niets gemeld.

Tuinman: O Koning! Vergeef me!
Vannacht kwam een geest
Die plukte een peer weg
Ik was zo bevreesd.

Een Engel stond naast haar -
Heeft ook van de gracht
Het water gekeerd
En haar hier heen gebracht.

Koning: Het is goed, ik geloof je
Ik kom deze nacht
Ik breng ook een priester
We houden de wacht.

-o-

Priester: Zijt gij van God gekomen
Zijt gij mens of een geest?

Meisje: Een arm verlaten meisje
Alleen God helpt mij steeds.

Koning: Door iedereen verlaten?
Toch niet - ik blijf je trouw.
Ik zal je nooit verlaten
Ik wil je tot mijn vrouw.

Mijn goudsmid zal je maken
Twee handen zilver - fijn.
Geen kwaad zal je genaken
Mijn koninginne - rein.

-o-

Koor: Toen een jaar was verlopen
Op reis de koning ging.

Koning: Ach moeder wil beloven
Zorg voor mijn koningin.
Als een kindje wordt geboren
Zend mij dan snel bericht
Dat ik het goede nieuws mag horen
Hoe ver me ook roept de plicht.

Koor: Zij zond de boodschap blijde
Al naar de koning toe.
De bode moest snel rijden.

Toen werd de bode moe.
Hij legde zich te rusten
Te rusten bij een beek
Dat was naar 's duivels lusten
Die speelde een valse streek.
Hij heeft de brief genomen
Waarin de tijding stond
Dat een kindje was geboren
Een koningskind gezond.
Een andere brief gegeven
Daar las de koning in:
De koning gaf het leven
Aan een monster - duivelskind.

Bode: Daar ben ik bij de zelfde beek
En weer ben ik zo moe.
De koning zei: "Zo hard je kunt"
Maar even de ogen toe.

(Stil gebaren spel. De bode stapt van het paard,
bindt het vast, gaapt uitgebreid, legt zich te slapen.
Duivel komt aansluipen, zoekt heel voorzichtig de brief,
vindt hem eerst niet, woedend maar geruisloos.
Eindelijk - bokkesprong. Een andere brief op de zelfde
plaats. Nog even grimassen bij snurkende bode, sluipt
dan weg.
Na een tijdje wordt bode weer wakker.)

Bode: Nu ben ik heerlijk uitgerust.
En nu snel naar 't paleis.
De moeder van de koning wil
Toch weten van de reis.

Koningin - Daar ben je teruggekomen
moeder: Vertel eens gauw precies
Hoe de koning heeft vernomen
Het heerlijk blijde nieuws.

Bode: O majesteit - 't is zeker
iets heel vreemds is gebeurd,
De koning werd al bleker -
Heeft toen de brief verscheurd,
Hij heeft me toen verlaten
Hij was heel diep gegriefd
En vele uren later
Gaf hij me deze brief.

Koningin - 't is vreemd. Wat zal ik lezen -
moeder: Ga weg - laat mij alleen - (Bode af).

-o-

Dat zou te vrees'lijk wezen -
Dat doe ik nooit - neen- neen.
De koningin te doden -
Haar tong en ogen rein
Die zou ik moeten houden
Dat moet het bewijs dan zijn.
Nooit zal ik zo'n misdaad plegen
Die arme koningin.

-o-

Hier kan ze niet meer leven -
Weer moet ze de wereld in.

-o-

Koor - meisjes:

Op voeten - moe - met wonden
Zwerft rond de koningin.
Op haar rug haar kind gebonden
Dieper het woud steeds in.
Niet kan ze haar lot meer dragen
Valt op de knieën neer.
Of God haar toch wil schragen
Eldt zij tot God den Heer.
Daar komt een Engel des Heren
Leidt haar naar een huisje klein
Op een schild daar kan men lezen
"Hier woont een ieder vrij".
Toen kwam uit 't huis een jonkvrouw
Met sneeuw wit kleed, die sprak:
"Wees welkom koninginne
Hier vindt gij onderdak."

-o-

Koor - En eindelijk komt de koning weer
jongens: Naar huis van lange reis.
Hij zoekt zijn vrouw en 't monsterkind
Maar niemand die hij vindt.

Zo dwaalt hij dan de tuinen door
En vindt bij 't ruisend riet
Zijn moeder, die daar eenzaam zit
Gebukt door groot verdriet.

Koning: Och moeder - zo aan het dromen?
 Waar is mijn vrouw, mijn kind?
 Ik loop al lang te dolen
 En niemand die ik vind.

Koningin - Zoals je hebt geboden
 moeder: Is het geschied - wreeddaard
 Je vrouw en kind liet ik doden
 Ogen en tong bewaard.

Koning: Dat heb ik nooit geschreven
 De duivel die het verzint.
 -o-
 Schonk mijn vrouw niet het leven
 Aan een monster - duivelskind?

Koningin - Wel neen - Wij zijn bedrogen
 moeder: De duivel had ons beet.

Koning: Wij geloofden iedere logen
 Die hij verzonnen heeft.

Koningin - Ach hadden wij elkaar toch maar
 moeder: Een beetje meer vertrouwd.

Koning: Niet alles opgezogen
 Door de duivel voorgebrouwd. (Weent).

Koningin - Maar wil niet langer wenen
 moeder: Zij leeft - je koningin -
 Met haar kind trok zij henen
 De wijde wereld in.

Koning: Niet drinken zal ik - niet eten -
 Zo ver de hemel is blauw
 Doorzoek ik alle streken
 Tot ik wedervind mijn vrouw.
 -o-

Koor: En zeven lange jaren
 Zoekt de koning overal rond
 In alle grotten - holen
 Of hij zijn vrouw ook vond.
 Hij eet niet en hij drinkt niet
 Gedurende die tijd
 Maar God is hem genadig
 God heeft zijn maal bereid.
 Ook hij komt in het woud aan
 Ook bij het huisje klein
 Met het schild daar met de woorden:
 "Hier woont een ieder vrij."

 Daar komt de witte jonkvrouw
 En neemt hem bij de hand
 Zij biedt hem spijs en drank aan
 Dat wijst hij van de hand.
 Wel wil hij even rusten
 Gaat liggen in een hoek
 En zijn gelaat bedekt hij
 Bedekt hij met een doek.

Koor: De jonkvrouw gaat dan henen
En zoekt de koningin
"Neem Smartenrijk nu mede
En ga de kamer in."

Koningin: O Smartenrijk, dek weder
Je vader het gezicht.

Smartenrijk: Ach moeder - niet mijn vader
Die man is , die daar ligt.
Mijn Vader in den Hemel -
Zeg ik in mijn gebed
Die grote man die daar ligt
Die heb ik nooit gekend.

Koning: Wie is dat kind - o zeg mij
Vrouw zeg mij wie gij zijt.

Koningin: Ik ben je vrouw en dit is
Je zoon - dit is Smartenrijk.

Koning: Mijn vrouw heeft zilveren handen

Koningin: De gena van God is groot.
God deed mijn handen groeien
God hielp mij in mijn nood.

Koor: Daar toont hem nu de jonkvrouw
Twee handen zilver fijn.

Koning: O God! Mijn vrouw, mijn kind weer
Hoe dankbaar kan ik zijn.

Koor: Nog eenmaal spijs de jonkvrouw
Hen allen met elkaar
Dan trekken zij naar huis toe
Gelukkig met elkaar.

-o-o-o-o-o--o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o